

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας για τους κανονισμούς «Οι περί Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις Αξιωματικών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020»

Παρόντες:

Μαρίνος Σιζόπουλος, πρόεδρος	Ελένη Σταύρου
Γεώργιος Παπαδόπουλος	Κώστας Κώστα
Γιώργος Κάρουλλας	Γεώργιος Προκοπίου
Κώστας Κωνσταντίνου	Ζαχαρίας Κουλίας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 16 και 30 Ιανουαρίου και στις 6 και 27 Φεβρουαρίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της ο Υπουργός Άμυνας, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, ο Αρχηγός Εθνικής Φρουράς και ο Υπαρχηγός Εθνικής Φρουράς, συνοδευόμενοι από υπηρεσιακούς παράγοντες και εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης των κανονισμών παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής βουλευτές κ. Ελένη Μαύρου και Χριστάκης Τζιοβάνης.

Σκοπός των κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 76 του περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμου, όπως αρχικά κατατέθηκαν στη Βουλή είναι η τροποποίηση των περί Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις Αξιωματικών) (Τροποποιητικών) Κανονισμών, ώστε για τους αξιωματικούς που κατέχουν τον βαθμό του ταξίαρχου να μην απαιτείται η συμπλήρωση του προβλεπόμενου σε αυτούς χρόνου διοίκησης διάρκειας ενός έτους, προκειμένου να δικαιούνται κρίση και προαγωγή.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από το Υπουργείο Άμυνας, με βάση σχετική πρόνοια των υπό τροποποίηση βασικών κανονισμών, οι αξιωματικοί, προκειμένου να καθίστανται ικανοί για την επιτυχή διεξαγωγή και εκτέλεση των αποστολών που τους ανατίθενται, απαιτείται να έχουν συμπληρώσει σε κάθε βαθμό τον καθοριζόμενο στους υπό αναφορά βασικούς κανονισμούς χρόνο διοίκησης. Επιπρόσθετα, με βάση την εν λόγω πρόνοια, οι αξιωματικοί βαθμού ταξίαρχου, για να δικαιούνται κρίση και προαγωγή, απαιτείται να έχουν συμπληρώσει χρόνο διοίκησης διάρκειας ενός έτους μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους σύγκλησης του Ανώτερου Συμβουλίου Κρίσεων.

Το Υπουργείο Άμυνας, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αξιωματικοί βαθμού ταξίαρχου είναι ανώτατοι αξιωματικοί και για να ανελιχθούν στον εν λόγω βαθμό έχουν ήδη ασκήσει χρόνο διοίκησης στα κλιμάκια διοίκησης στους προηγούμενους βαθμούς που κατείχαν, δηλαδή στον βαθμό του ανθυπολοχαγού μέχρι τον βαθμό του συνταγματάρχη, και ως εκ τούτου κρίνεται ότι κατέχουν την πείρα και την ικανότητα που απαιτείται στον βαθμό τους για τη διεξαγωγή και εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται, κατέθεσε τους υπό συζήτηση κανονισμούς στη Βουλή, με τους οποίους προτείνεται η απάλειψη της ισχύουσας πρόνοιας σύμφωνα με την οποία οι αξιωματικοί που κατέχουν τον βαθμό του ταξίαρχου απαιτείται να συμπληρώσουν τον χρόνο διοίκησης του εν λόγω βαθμού, προκειμένου να δικαιούνται κρίση και προαγωγή.

Περαιτέρω, με βάση τα εν λόγω στοιχεία, με την προτεινόμενη τροποποίηση αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά και η πλήρωση με προαγωγή των δύο (2) θέσεων βαθμού υποστράτηγου που προβλέπονται στον κρατικό προϋπολογισμό, λόγω του ότι οι υπηρετούντες κατά τον ουσιώδη χρόνο αξιωματικοί βαθμού ταξίαρχου δε δικαιούνται κρίση από το Ανώτερο Συμβούλιο Κρίσεων και συνακόλουθα προαγωγή στον βαθμό του υποστράτηγου, επειδή δεν πληρούν το απαιτούμενο κριτήριο του χρόνου διοίκησης

ενός χρόνου στον βαθμό αυτόν. Με την κατάργηση της προϋπόθεσης για συμπλήρωση ενός χρόνου διοίκησης, θα παραμείνει ως απαραίτητη προϋπόθεση για κρίση των υπό αναφορά αξιωματικών από το Ανώτερο Συμβούλιο Κρίσεων η συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου παραμονής τους στον βαθμό του ταξίαρχου, δηλαδή των δύο ετών ή των συνολικών ετών υπηρεσίας στον Στρατό της Δημοκρατίας, δηλαδή τριάντα τρία (33) έτη από τον διορισμό τους, η οποία στις πλείστες των περιπτώσεων πληρούται.

Ο Αρχηγός Εθνικής Φρουράς ανέφερε στην επιτροπή ότι τα στελέχη της Εθνικής Φρουράς αναπτύσσονται μέσα από τρεις πυλώνες, οι οποίοι αφορούν την ακαδημαϊκή εκπαίδευση, τη στρατιωτική εκπαίδευση και την εμπειρία. Την ακαδημαϊκή και στρατιωτική εκπαίδευση την αποκτούν από τις διάφορες σχολές στις οποίες φοιτούν, ενώ την εμπειρία μέσω των καθηκόντων που ασκούν κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους στον στρατό. Συναφώς, εισηγήθηκε όπως στον βαθμό του ταξίαρχου μειωθεί ο χρόνος διοίκησης στους έξι μήνες αντί στον έναν χρόνο που ισχύει σήμερα, για να μπορούν να κριθούν για προαγωγή.

Υπό το φως της εισήγησης που υποβλήθηκε από τον Αρχηγό Εθνικής Φρουράς, η επιτροπή κάλεσε το Υπουργείο Άμυνας να επανεξετάσει την προτεινόμενη με τους κανονισμούς τροποποίηση με το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς και να την ενημερώσει για την τελική του θέση.

Ο Υπουργός Άμυνας σε μεταγενέστερο στάδιο με επιστολή που απέστειλε στην επιτροπή αναφέρει ότι το Υπουργείο Άμυνας, αφού επανεξέτασε τις πρόνοιες των υπό συζήτηση κανονισμών, εισηγείται, με τη σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Φρουράς, όπως ο χρόνος διοίκησης που απαιτείται να έχει αξιωματικός βαθμού ταξίαρχου, για να δικαιούται κρίση, μειωθεί από το ένα έτος στους έξι μήνες.

Συναφώς, για την υλοποίηση της θέσης του αυτής κατέθεσε αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών στην επιτροπή.

Στο στάδιο της συζήτησης των κανονισμών, την επιτροπή απασχόλησαν τα πιο κάτω ζητήματα:

1. Κατά πόσο αποτελεί διάκριση η προτεινόμενη με τους κανονισμούς μείωση του χρόνου διοίκησης μόνο στον βαθμό του ταξίαρχου, προκειμένου να δικαιούται κρίση σε σχέση με τους άλλους βαθμούς των αξιωματικών.
2. Δεδομένης της κατάθεσης στη Βουλή της προτεινόμενης τροποποίησης με μεγάλη καθυστέρηση και λαμβανομένου υπόψη ότι οι κρίσεις διενεργούνται το αργότερο μέχρι τον μήνα Μάρτιο κάθε χρόνου, κατά πόσο ενδέχεται να θεωρηθεί ότι η τροποποίηση γίνεται, για να ευνοηθούν ορισμένοι αξιωματικοί σε βάρος άλλων αξιωματικών οι οποίοι σήμερα πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στους ισχύοντες υπό τροποποίηση κανονισμούς και συνακόλουθα, λόγω των πιο πάνω ενεργειών της εκτελεστικής εξουσίας, κατά πόσο ενδέχεται να καταχωρισθούν από πλευράς αξιωματικών προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο.
3. Κατά πόσο ενδέχεται η προτεινόμενη τροποποίηση να θεωρηθεί ότι έχει αναδρομική ισχύ, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κρίσεις των αξιωματικών γίνονται στη βάση των προσόντων που κατέχουν μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους.
4. Η ανάγκη απόσυρσης πριν από τις επερχόμενες κρίσεις, που θα διενεργηθούν τον μήνα Μάρτιο του τρέχοντος έτους, της πάγιας διαταγής που εκδίδεται από τον Υπουργό Άμυνας και η οποία καθορίζει τις θέσεις στις οποίες προσμετράται ο χρόνος διοίκησης των αξιωματικών, για να δικαιούνται κρίση και προαγωγή, καθώς και επανακαθορισμού των θέσεων που περιλαμβάνονται σε αυτήν, ώστε να

προάγονται οι αξιωματικοί που συμπληρώνουν χρόνο διοίκησης σε μάχιμες θέσεις, στη βάση μοριοδότησης, ανάλογα με τις θέσεις στις οποίες υπηρετούν.

5. Το γεγονός ότι η προτεινόμενη τροποποίηση έχει επιφέρει αναστάτωση στα στελέχη της Εθνικής Φρουράς, λόγω του χρόνου που αυτή επιχειρείται, και μειώνει το ηθικό τους εις βάρος της επιχειρησιακής ετοιμότητας της Εθνικής Φρουράς.

Ο Υπουργός Άμυνας, σχολιάζοντας τα πιο πάνω ζητήματα που τέθηκαν από μέλη της επιτροπής, δήλωσε τα πιο κάτω:

1. Οι αξιωματικοί βαθμού ταξίαρχου στην πράξη δε συμπληρώνουν χρόνο διοίκησης ενός έτους μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, όπως προβλέπεται στους ισχύοντες κανονισμούς, αλλά ουσιαστικά ο χρόνος αυτός ανέρχεται στους είκοσι μήνες περίπου για τους πιο κάτω λόγους:
  - α. Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, οι κρίσεις διενεργούνται μέχρι την 31^η Μαρτίου κάθε χρόνο. Η διαδικασία των κρίσεων, λόγω των διάφορων ενεργειών που απαιτείται να προηγηθούν για τους σκοπούς των κρίσεων, όπως είναι η ολοκλήρωση των αξιολογήσεων και η συγκρότηση του Συμβουλίου Κρίσεων, αρχίζει το ενωρίτερο τον μήνα Φεβρουάριο και οι κρίσεις διενεργούνται συνήθως τον μήνα Μάρτιο.
  - β. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, οι αξιωματικοί βαθμού ταξίαρχου δεν μπορούν να κριθούν για τον επόμενο βαθμό το επόμενο έτος, με αποτέλεσμα να δικαιούνται να κριθούν, όταν θα έχουν συμπληρώσει χρόνο διοίκησης είκοσι περίπου μήνες και όχι έναν χρόνο που προβλέπεται σήμερα. Με την προτεινόμενη τροποποίηση για μείωση του χρόνου διοίκησης των αξιωματικών βαθμού ταξίαρχου στους έξι μήνες στην πραγματικότητα θα παραμένουν στον βαθμό του ταξίαρχου για τουλάχιστον έναν χρόνο.

2. Λαμβάνοντας υπόψη την εισήγηση που υπέβαλε το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς όπως ο χρόνος διοίκησης στον βαθμό του ταξίαρχου μειωθεί στους έξι μήνες, για τους λόγους που ανέφερε ο Αρχηγός Εθνικής Φρουράς, το Υπουργείο Άμυνας συμφωνεί.
3. Ο αριθμός των ταξιαρχιών είναι τέτοιος, που όλοι οι ταξίαρχοι θα υπηρετούν σε αυτές είτε ο χρόνος διοίκησης καθοριστεί στους έξι μήνες είτε παραμείνει ένας χρόνος.
4. Η προτεινόμενη τροποποίηση δε συνδέεται με την ισχύουσα πάγια διαταγή με την οποία καθορίζονται οι θέσεις στις οποίες συμπληρώνεται ο απαιτούμενος χρόνος διοίκησης. Σε σχέση με την εν λόγω πάγια διαταγή, οι διάφορες εισηγήσεις που υποβλήθηκαν θα αξιολογηθούν από το υπουργείο και θα ενημερωθεί η επιτροπή, όταν και εφόσον ολοκληρωθεί η αξιολόγηση.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, απαντώντας γραπτώς στα πιο πάνω ζητήματα που τέθηκαν από μέλη της επιτροπής, αναφέρει μεταξύ άλλων τα πιο κάτω:

1. Αναφορικά με το κατά πόσο μπορεί να τροποποιηθούν οι ισχύοντες κανονισμοί παραμονές των κρίσεων, με βάση τη νομολογία ο κανονιστικός νομοθέτης έχει δικαίωμα να μεταβάλλει καταστάσεις διαφοροποιώντας ακόμη και τα χρόνια υπηρεσίας που απαιτούνται, ώστε το δικαίωμα κρίσης να επιμηκύνεται από πέντε χρόνια σε έξι, όπως έγινε στην υπόθεση Σάββα Κούρτη κ.ά. ν. Δημοκρατίας μέσω Αρχηγού Εθνικής Φρουράς, υποθ. Αρ. 518/07, ημερ. 30.1.2009, όπου κρίθηκε ότι υπό τον μανδύα άνισης μεταχείρισης δε μεταβάλλεται ούτε ελεγχόταν η σαφής ρύθμιση που έγινε και που δεν αμφισβητούνταν.

Στην αναφερόμενη πιο πάνω υπόθεση αποφασίστηκε επίσης ότι: «Ο νομοθέτης ηθελημένα διαφοροποίησε την προηγούμενη κατάσταση, μη αναγνωρίζοντας έτσι

δικαίωμα, εκτός κατά συμμόρφωση με τις διατάξεις της νέας κανονιστικής ρύθμισης, σε οποιοδήποτε δεν εμπίπτει στις πρόνοιές τους. Άλλωστε, δεν επηρεάστηκε οποιοδήποτε κεκτημένο δικαίωμα των αιτητών, οι οποίοι είχαν απλώς μια προσδοκία για προαγωγή, αν δεν τροποποιούνταν οι κανονισμοί, για τους οποίους και δεν υπάρχει δικαίωμα στη μη τροποποίησή τους. [R. v. Menelaou (1982) 3 C.L.R. 419, Stavrou v. Republic (1987) 3 C.L.R. 276 και Φλωρίδης v. Δημοκρατίας (1992) 4 A.A.Δ. 1512]. Όπως αναφέρθηκε και στην υπόθεση Fatma Igdır v. Υπουργείου Οικονομικών διαμέσου της Υπηρεσίας Χορηγιών και Επιδομάτων, υπόθ. Αρ. 2410/06, ημερ. 8.8.2008, δε θα ήταν δυνατό να επιβληθεί στον νομοθέτη η επιστροφή σε προηγούμενες ρυθμίσεις που ο ίδιος θέλησε να καταργήσει και είναι πλέον ανύπαρκτες ούτε και θα ήταν δυνατό να δοθεί δικαίωμα σε όσους ο νομοθέτης δε θέλησε να καλύψει.».

Όπως προκύπτει από τη νομολογία, κανένας δεν έχει δικαίωμα στη μη τροποποίηση των κανονισμών ούτε έχει κεκτημένο δικαίωμα, παρά μόνο μία απλή προσδοκία για προαγωγή.

Είναι θεμελιωμένο άλλωστε ότι δεν αναγνωρίζεται εσαεί δικαίωμα στην επ' αόριστον διατήρηση νομοθετικών ρυθμίσεων και ούτε αναγνωρίζεται δικαίωμα στη διατήρηση προαπαιτούμενων για ανέλιξη, όπως αυτά είχαν κατά παρελθόντα χρόνο καθοριστεί. [Μούσα v. Δημοκρατίας (2009) 4B A.A.Δ 641].

2. Η προτεινόμενη τροποποίηση δεν προσδίδει αναδρομική ισχύ και ούτε απαιτείται να δοθεί αναδρομικότητα σε αυτήν, αφού το Συμβούλιο Κρίσεων δεν έχει ακόμα συγκροτηθεί και αυτό δύναται να γίνει μέχρι το τέλος Μαρτίου του τρέχοντος έτους. Ο χρόνος διοίκησης που έχουν συμπληρώσει οι αξιωματικοί δεν τροποποιείται ούτε τροποποιούνται τα κριτήρια που λαμβάνει υπόψη το Ανώτερο Συμβούλιο Κρίσεων, για να καταλήξει στη διαβάθμιση κρίσης που θα κατατάξει έναν

αξιωματικό, τα οποία καθορίζονται εξαντλητικά στον Κανονισμό 38(6) των ισχυόντων κανονισμών. Αυτό που ουσιαστικά θα τροποποιηθεί είναι η προϋπόθεση για να δικαιούνται κρίση από το Ανώτερο Συμβούλιο Κρίσεων οι αξιωματικοί βαθμού ταξίαρχου και ειδικότερα, τηρουμένων των δεδομένων όπως αναφέρονται πιο πάνω, τροποποιούνται οι προϋποθέσεις για απόκτηση δικαιώματος κρίσης από αξιωματικό βαθμού ταξίαρχου με όλες τις διαβαθμίσεις κρίσεων που προβλέπονται για τον βαθμό του.

Η εκτελεστική εξουσία δύναται να προβαίνει σε τροποποιήσεις και ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας δεν έχει αρμοδιότητα να κρίνει τη σκοπιμότητα των προτεινόμενων τροποποιήσεων, αλλά ο ρόλος του, με βάση το σύνταγμα και τους νόμους της Κυπριακής Δημοκρατίας περιορίζεται στον νομοτεχνικό έλεγχο.

3. Σε ό,τι αφορά τους προβληματισμούς που τέθηκαν για το ενδεχόμενο καταχώρισης προσφυγών, το ζήτημα αυτό θα αντιμετωπιστεί, εάν τυχόν προκύψει, καθότι κανένας δεν μπορεί να προβλέψει τις βουλές του οποιουδήποτε.
4. Με την προτεινόμενη τροποποίηση, στη βάση της πληροφόρησης που έτυχε η Νομική Υπηρεσία από το Υπουργείο Άμυνας, επηρεάζονται μόνο οι αξιωματικοί που φέρουν τον βαθμό του ταξίαρχου, ο αριθμός των οποίων ανέρχεται στους οκτώ, και οι κενές θέσεις υποστράτηγου στις οποίες δύναται να προαχθούν οι εν λόγω ταξίαρχοι είναι δύο.
5. Κανένας από τους πιο πάνω αξιωματικούς δεν επηρεάζεται αρνητικά με την προτεινόμενη τροποποίηση, αλλά αντίθετα η πλειοψηφία αυτών επηρεάζεται θετικά.
6. Με την προτεινόμενη τροποποίηση παρέχεται η δυνατότητα στο Ανώτερο Συμβούλιο Κρίσεων να πληρώσει και τις δύο κενές θέσεις υποστράτηγου, εάν θεωρεί τούτο αναγκαίο, αλλά κυρίως να επιλέξει μεταξύ περισσότερων

υποψηφίων τους καταλληλότερους, για να στελεχώσουν την ανώτατη βαθμίδα της Εθνικής Φρουράς, αφού η θέση του υποστράτηγου αποτελεί την υψηλότερη θέση στη βαθμίδα της ιεραρχίας της Εθνικής Φρουράς πριν από τη θέση του Υπαρχηγού και του Αρχηγού της Δύναμης, οι οποίοι διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, έχει διαμορφώσει τις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ και τα μέλη της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, καθώς και το μέλος της βουλευτής της Αλληλεγγύης υιοθετούν τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του αναθεωρημένου κειμένου των κανονισμών και εισηγούνται στη Βουλή την έγκρισή τους.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί του αναθεωρημένου κειμένου των κανονισμών κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεών της, η επιτροπή κατά πλειοψηφία των μελών της εισηγείται στη Βουλή την έγκριση του αναθεωρημένου κειμένου των κανονισμών.

9 Μαρτίου 2020